

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบล ยางอุ้ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมี ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขต พื้นที่ตำบลยางอุ้ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3,638 คน (องค์การบริหารส่วนตำบล ยางอุ้ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. 2555 : 4 - 8)
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขต พื้นที่ตำบลยางอุ้ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 361 คน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่ม ตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1973 : 727)
3. วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling) และวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้คือ
ขั้นตอนที่ 1 ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05 สามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{3,638}{1 + [3,638 \times (0.05)^2]}$$

$$= 360.37 = 361 \text{ คน}$$

ขั้นตอนที่ 2 แยกรายชื่อประชากร ได้แก่ หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยางอู๋ม โดยนำกล่องเปล่ามาจำนวน 6 ใบ เขียนชื่อของแต่ละหมู่บ้าน ติดไว้ข้างกล่อง

ขั้นตอนที่ 3 จากนั้นเขียนตัวเลขจำนวนประชากร เช่น บ้านยางอู๋ม หมู่ 1 มีประชากรจำนวน 890 คน เขียนตัวเลขจาก 1-890 พับม้วนเป็นฉลากใส่ลงไปในกล่องกระดาษ จากนั้นใช้วิธีจับฉลากแบบไม่ทดแทน เทียบตามสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์ หยิบประชากร ให้ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คน และทำแบบนี้ซ้ำไปเรื่อย ๆ กับหมู่บ้านที่เหลือ จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน 361 คน ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลยางอู๋ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	บ้าน	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านยางอู๋ม	890	88
2	บ้านยางอู๋ม	1,089	108
3	บ้านคำบอน	343	34
4	บ้านยางอู๋ม	478	47
5	บ้านคำบอน	237	24
6	บ้านชัยศรีสุข	601	60
	รวม	3,638	361

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลยางอู๋ม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ (2555 : 4 - 8)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลยาง อุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 ข้อแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง หรือไม่เคย (บุญชม ศรีสะอาด, 2551 : 99 - 100)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - End) เพื่อให้ผู้ตอบ แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลยาง อุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์

การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

มีวิธีการสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้คือ

1. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

1.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบล ยาง อุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบล ยาง อุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2. การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
 วัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ โรวินเนลลี และ
 แฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- + 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินตั้งแต่ 0.66
 ขึ้นไปซึ่งเป็นข้อคำถามที่เหมาะสมมีความเที่ยงตรง และสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์มาเป็นข้อ
 คำถาม ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. นายสุชสันต์ อาทะวิมล ตำแหน่ง นักบริหารงานการศึกษา เทศบาลตำบลสง
 เปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2. นางประภาพร คลังบุญครอง วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสมเด็จ พิทยา
 คม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3. นางสาวณัฐวดี รักษาภักดี วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขา
 การวิจัยและการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสมเด็จ
 พิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและระเบียบวิธีวิจัย

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีก
 ครั้งหนึ่ง เพื่อขอความเห็นชอบ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try
 -out) กับ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเก่า อำเภอท่า
 กันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 (Discrimination Power) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันระหว่างรายข้อกับ
 รวมทุกข้อ (Item-total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อรวม 0.54 - 0.73 และค่าความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.95 (ภาควิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 93 - 94)

2.4 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางฮ่อม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตตำบลยางฮ่อม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จากวันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน 2555 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 30 วัน

2. ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลยางฮ่อม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 361 คน ซึ่งผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ และความเป็นมาของการทำวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน

3. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้ครบตรงตามเวลาที่กำหนด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด 361 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส (Coding Form) แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายคุณลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบล ยางฮ่อม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามข้อ 1 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2551 : 99 - 100) ดังนี้

คะแนน 5 คะแนน	หมายถึง เป็นประจำ
คะแนน 4 คะแนน	หมายถึง บ่อยครั้ง
คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง บางครั้ง
คะแนน 2 คะแนน	หมายถึง นานๆ ครั้ง
คะแนน 1 คะแนน	หมายถึง ไม่เคย

นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 99 - 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลยางชุม อำเภอ ทาคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถิติที่ใช้ ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F - test) หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One - way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลยางชุม อำเภอทาคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามข้อ 3 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาความ

5. จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Grop) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน จำนวน 15 - 30 คน เพื่อถอดบทเรียนการบริหารองค์กรแบบมีส่วนร่วม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แยกได้ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และถ่วงเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่
 - 2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
 - 2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธี Item - total Correlation
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบค่าเอฟ หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)
4. ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนาความ (Content Analysis) จากการสอบถามปลายเปิด และการจัดกลุ่ม (Grouping Content) และแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ